

Nr 520.

Av fru Ekberg och fru Nordgren, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 161, angående anslag till bekämpande av arbetslösheten.

I av Statens arbetslöshetskommission utgivna "Råd och anvisningar" rörande hjälpverksamheten för arbetslösa (sida 41) meddelas bland annat i sammanhang med upplysningar angående grunderna för försörjningspliktig nödhjälpsarbeters rätt till så kallat ortstillägg, arbetslöshetskommissionens definition på familjeförsörjare.

Där står: "Såsom familjeförsörjare anses envar arbetslös person, som på tillfyllestgörande sätt styrker sig hava under normala förhållanden genom sitt arbete sörjt för någon av nedan angivna personers uppehälle, utan att denna understödsskyldighet senare upphört eller överflyttats till annan, nämligen:

1) äkta make gentemot maka, även där skilsmässa ägt rum, men det styrkes att laglig understödspflicht föreligger;

2) ogift man gentemot kvinna, vilken såsom hustru med honom sammanbor;

3) envar person, man eller kvinna, gift eller ogift, änkling eller änka, gentemot egna, inom eller utom äktenskapet födda barn under 15 år: dock att, där föräldrarna sammanbor eller där fråga är om barn utom äktenskapet, såsom familjeförsörjare anses endast mannen, utom i de fall, att mannen avlidit eller vistas å okänd ort, då kvinnan anses som familjeförsörjare."

Kan dessa bestämmelser anses täcka begreppet familjeförsörjare?

I kungl. kungörelsen 419/1922 angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp § 3 är angivet, till vilka ändamål arbetslöshetsunderstöd med bidrag av statsmedel bör utgå, "bland annat till bestridande av vissa för familjens sammanhållande nödiga utgifter".

Om t. ex. en man blivit änkling, utan att sedermera gifta om sig, för familjens och hemmets vård anställer en kvinna att sköta detsamma, kan han icke, om han blir arbetslös och mottager anställning i statligt nödhjälpsarbete, erhålla ortstillägg för denna.

Ett annat exempel: En man blir änkling och har en dotter över 15 år gammal, som i mors ställe får, så gott hon kan, handha vården om hem, far och syskon. Ej heller kan en ensam son, som försörjer sin mor, erhålla ortstillägg. På denna grund kan han bli befriad från värnplikt, men då han blir arbetslös, anses han icke äga försörjningsplikt mot moder, ehuru i båda

dess fall fattigvårdslagens bestämmelser om ömsesidig försörjningsplikt mellan barn och föräldrar uppfyllas.

En ensam man kan även ha mor eller annan kvinnlig släkting som hemmets och familjens vårdare, men under sådana förhållanden kan han icke komma i åtnjutande av ortstillägg, ehuru det för familjens och hemmets sammanhållande är nödvändigt.

Mannen måste ha en främmande kvinna i sitt hus och leva tillsammans med henne, som om hon vore hans hustru, för att bekomma ortstillägg.

Arbetslöshetskommittéerna komma vid undersökningar om berörda förhållanden ofta i konflikt, om vilken ställning de skola intaga i dessa fall. Skola de blunda för förhållandena, eller hur skola de göra? Skall familjefadern sändas till nödhjälpsarbete, barnen omhändertagas av barnavårdsnämnderna och den kvinna, som vårdat dem och hemmet, taga plats hos annan?

Under instämmande i motion nr 463 i andra kammaren hemställes i denna motion,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utfärdande av sådana föreskrifter, angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp, att i motionen angivna personer måtte komma i åtnjutande av sådant understöd, som omförmäles i § 3 kungl. kungörelsen angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp den 7 juli 1922.

Stockholm den 12 april 1928.

Christina Ekberg.

Olivia Nordgren.
